

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — 8 K - f. | Negyedévre — 2 K - f.
 Félévre — 4 „ - „ | Egyes szám ára 16 fillér.
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 6 korona
 Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 3 dollár.

Felelős szerkesztő:
VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos
 A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.
Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona.
 Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Az Egyházmegyei Sajtóalap.

(+) A tevékeny élet legjelentékenyebb eszköze ma a sajtó.

Hatalma lebirhatatlan. Befolyása minden képzeletet fölülmul. És ez a hihetetlen óriásivá nőtt erő káprázatos dimenziókban folyton növekszik. Napról-napra ellenállhatatlanabb lesz. Trónja szilárd, és imperiuma alá hajt mindenkit.

Igazi caesari hatalom.

Vele minden meghódítható. A millió ólomkatonája az újságok sorainak nem ismer mást, csak győzelmet.

A kinek nincs meg ez a fegyvere, a ki ezzel a „halhatatlan gárdával“ nem rendelkezik — számoljon is le az étellel. Befolyás, siker, eredmény csak az ólombetűk seregével érhető el.

Az Irodalmi Kör megébredésének napján az egyházmegyei sajtó ügyét állította teendőinek élére.

Ez országrészen csakugyan ez a legkiáltóbb, a mit megteremtünk kell. Talán nincs is olyan területe több az országnak, a hol a katolikus sajtó annyira ismeretlen volna, mint a mi egyházmegyénkben. És ezzel természetesen együtt jár az, hogy a közömbösség, nemtörődős fagya pusztít el minden katolikus érdeket. A katolikus öntudat föllendült életnyilvánulásai — a legmegfeszítettebb munka daczára is — nálunk valahol a fagypontra körül járnak.

És e szomorú jelenségen nem változtathat más, mint a megteremtendő katolikus napilap.

Addig semmit nem tettünk, míg ezt meg nem valósítjuk. E nélkül elveszett lesz minden munkánk.

Ezt átérzve örülünk, hogy az Irodalmi Kör tevékenységét a katolikus sajtó érdekében kezdi meg. Terve: bekapcsolni az Irodalmi Kör testébe a Pázmány-sajtót; agitationalis körutat tartani még a télen az egyházmegye városában; és kezébe venni a sajtóalap ügyét.

A mikor nagyszabású terveinek hajnalán az együttérzés bensőségével köszöntjük az Irodalmi Kört, örvendünk, hogy immár méltó kezekbe tehetjük le a kath. napilap és sajtóalap életbevágó ügyét. A mit eddig az egyéni lelkesedés gyűjtött, növelje azt az Irodalmi Kör szervezett tudatossággal.

Eddigi gyűjtésünkről az alábbi kimutatást adva az összeget átadjuk az Irodalmi Körnek azzal a biztos reménnyel, hogy nem-sokára fényes eredményekről számolhatunk be.

Eddigi gyűjtésünk eredménye:

	Megajánlott:	Befizetett:	Megajánlott:	Befizetett:
Szabó István	—	1000.—	Rittli Ágost	—
Soltész Imre	500.—	100.—	Kinczler József	—
Husztai esperesi kerület	400.—	—	Ambrusster Ferencz	—
A. M.	172.60	63.16	Kreiter József	—
Egy tanítónő	100.—	—	Linzenbold János	—
Barth Mihály	100.—	—	Mórent János	—
Szolomajer József	100.—	20.—	Tempfli István	—
Matlaszkovszky Miklós	100.—	—	Tempfli Antal	—
Gilvácsi és majtényi előadás	—	50.72	id. Kinczler István	—
Varjas Endre	—	50.—	ifj. Müller Mihály	—
Özv. Báró Vécsey Józsefné	—	25.—	Láng Albert	—
Egy tanító	20.—	20.—	Mórent Pál	—
Magyar Bálint	—	20.—	Rausz János	—
N. N.	—	20.—	Pap István	—
Papnövendékek	—	17.17	Láng János	—
Vállaji hívek	—	11.10	Schupper Márton	—
Özv. Láng Jánosné	—	10.—	Láng István	—
Srek Márton	—	10.—	Szolomajer Antal	—
Weibel Veronka	—	10.—	Heim István	—
M. L.-né	—	10.—	Rosszel József	—
Baumgartner Mihály	—	10.—	Mórent József	—
Láng Vendel	6.—	6.—	ifj. Freund János	—
Klell Ödön	6.—	6.—	Láng György	—
Rittli Károly	—	5.—	Keutzar Pál	—
Hermann Mihály	—	5.—	Schiller Géza	—
Petz János	—	5.—	Müller Márton	—
Láng János	—	5.—	Kinczler József	—
N. N.	—	5.—	Összesen készpénzben begyűlt	1558.55
Simon Antal	—	5.—	Megajánlva	1288.44
Ember Péter	—	5.—	Teljes összeg	2845.99
Láng Máttyás	—	5.—		
Baumli Imre	—	3.—		
Rittli István	—	3.—		
Szolomajer János	—	2.—		
Baumli Váli	—	2.—		
Linzenbold György	—	2.—		
ifj. Schilli János	—	2.—		
id. Roszel János	—	2.—		
Czimmermann József	—	2.—		
Linzenbold Tibor	—	2.—		
Ujlaky János	—	2.—		
Hart Mihály	—	2.—		
Scheffler Mihály	—	2.—		
Mórent Márton	—	2.—		
N. N.	—	2.—		
Czilli Márton	—	1.—		
Czilli István	—	1.—		
Baumli Antal	—	1.—		
Rittli Józsefné	—	1.—		
Rittli Jánosné	—	1.—		
Mórent Mártonné	—	1.—		
Martin Boriska	—	1.—		
Lechli Jakab	—	1.—		
ifj. Mórent Mihály	—	1.—		
Roscht Mihály	—	1.—		
Fetszer János	—	1.—		
id. Láng Vendel	—	1.—		
Szolomajer István	—	1.—		
Láng József	—	1.—		
Rittli József	—	1.—		
ifj. Kinczler János	—	1.—		
Özv. Müller Antalné	—	1.—		
ifj. Schilli János	—	1.—		
Véber József	—	1.—		
Lechli István	—	1.—		
Pink Antal	—	—50		
Varga Antal	—	—50		
N. N.	—	—50		
N. N.	—	—30		

Kelemen Samu adóügye. A város adózó közönségének hallatlan megkárosítását — eltekintve az ügy egyéni és közmorált érintő, sőt abba ütköző oldalaitól — szeretné Kelemen eltussolni. Már 6 csak ilyen legyen! De hetek múltán csak azt a naiv kibuvót találta, hogy 6 nem irt alá semmi adóbevallási ivet. Ha a tartolozó uszorások védője azt hiszi, hogy az ügy lényegét elsimithatja a kérdés jelentéktelen oldalának belebonyolításával, nagyon csalódik. Ilyen furfanggal nem lehet ezt a nagyon is jelentős adóügyet huzni, halasztani, elposványosítani. A közérdek követeli, hogy Kelemen felelősségre vonassék. Tettéknek következményei az egész város adózó közönségét anyagilag is súlyosan érintik, és már ez okból is szükséges, hogy az ügyvédi kamara foglalkozzék tagjának e nem közönséges arányú üzletével, mert ennek elhallgatása, vagy palástolása egyenesen bűn volna. S ezért a következő nyilvános följelentést intézzük a szatmári ügyvédi kamara elé.

Tekintetes Kamarai Elnökség!

Tudomásunkra jutván, hogy Kelemen Samu dr. csak 4600 korona, mint ügyvédi irodájának egy évi jövedelme, után fizet kereseti adót, holott évi jövedelme százezer koronánál is több, és mivel ezáltal Szatmár adózó közönségét évenként több ezer koronával megkárosította: tisztelettel kérjük a Tekintetes Ügyvédi Kamarát, hogy mint legilletékesebb Kelemen Samu dr. eme ügyével legközelebbi gyűlésén foglalkozzék és Kelemen Samu dr. ügyvéd ellen a maga hatáskörében indítsa meg

Lapunk mai száma 10 oldal.

Uri divat-ujdonságok érkeztek:

angol cilinderek, kemény- és puhakalapok, nyakkendő, selyem- és czérna-zsebkendő különlegességek, frakk- és smoking-ingek, keztyűk, kezelő-gombokból, illatszerekből **RAGÁLYHOZ.**

eljárását. Hogy Kelemen Samu dr. ügyvédi irodájának évi jövedelme a százezer koronát messze felülhaladja, erre nézve az évi jövedelmet megállapító választott bíróság tagjainak: Hunyor Ödönnek, dr. Schönplugg Jenőnek és Blum Lászlónak alapos és lelkiismeretes vizsgálatára hivatkozunk.

Ezek után bizonyosan nem bujhatik ki tettének súlyos következményei alól Kelemen Samu dr., a ki még ilyenek után is akar minket képviselni.

A szabadság gyászban.

Szegény Szatmár, az én szülőföldemnek gyászvárosa, te ugyan megjártad. Téged majd szépen kiserkesztenek hazánk összes Journaljai, Tageblattjai, Lloydjai és egyéb jai s jei, hogy te merészeltél a modern világ megdönthetetlen igazsága, a kereskedelmi szabadság ellen vétkezni. Szegény Szatmár! Most majd reád olvassák az ósi konservativismust, a szűkkeblűséget, azt a türelmetlenséget, mellyel eddig még minden világraszóló igazságnak meg kelle küzdeni a tudomány szégyenére. Hogy lecsépelnek Téged gotikus és latin betűkkel a modern tudósok elkészített harcban a legmodernebb igazság, a kereskedelmi szabadság galád megsértése végett. Oh te szerencsétlen büszkesége az én szülőföldemnek, mi jutott neked eszedbe, dutyiba zárni Tartoloznak, az ósi paradicsom ama kedves rejtekének, csupa szabaddómivesi jótékonytárgyat gyakorló, a népbankhoz czimzett páholy nagymestereinek, annak a szét-szórta uralkodó világhatalom nemesszívű letéteményeseinek prehisztórikus képviselőit, az emberiség közkincesinek szorgalmas gyűjtőit.

Kétszer is jaj neked, hogy beárnyékoztad a nemes Izrael és Fried Pinkászok, Samuk, Mózesek, Makszik és Herskók szabadsághoz szokott természet erőit támogató nemes alakjait, akik hozzá szoktak, hogy a szabadon lengedező szél megsimogassa csudálatosan megőrzött antik arczukat, az ő kedvükért teremtett napsugár megcsókolja ártatlan alázatosságot eláruló ábrázatukat, a szabad levegő átölelje daliás testüket, akik részszolgáltak arra, mint Isten kiválasztott minden jó és nemes tulajdonokkal felruházott teremtményei, hogy lelküknek mézeshete soha ki ne fogyjon, akik megszállták, hogy a nehezen munkált mező illatát teljes mértékben és kizárólagos joggal ők élvezhessék, mert nemes természetüknél fogva a szegény néppel ők szeretkeznek igazi odaadással, bizalmat gerjesztő szelidséggel és mesés jósággal.

Jaj! szülőföldem büszkeségének hatalmas ügyésze, az Istenre kérem, valami penészes kamarába bele ne dugja ezt a szabadsághoz szokott jótékony társaságot, mert az megárvánna nekik és magának gyűlne meg a baja, mert a képviselő ur éber szemmel kíséri a törvény és igazság minden mozzanatát és ha panaszkodnak a tartolozni nemesek, úgy megőrökíti az Ön nevét egy interpellációban, hogy attul koldul holtá napjáig; de még annak is ki van téve, hogy a Nagyoriens megtelefonálja az igazságot kezelő miniszternek, hogy hivatkozva a kömüvesi rituális esküre gyakorolja a testvéri szeretet nemes feladatát, gondjuk lesz reá, hogy megszavazzák neki a bírók kieserelés jogát azért, hogy ha ilyen esetben az ügyész hajthatatlan, nyers, a modern eszmék elől elzárkozó ember, elküldhesse Kutya bagosra zabot hegyezni. Kérem, vigyázzon magára, mert annak a társaságnak külön törvényei vannak, annak nagy tömege már itt hullámzik, előre tör, küzd, ront, bont, habzik, sziklát porlaszt mint egy hegyipatak, árad és ma-

gával hordja a termékeny réteget, melyet magának leraktároz, mindég lefelé fut, maga megett hagyván a hanyatlást.

Adok Önnek tisztelt ügyész ur egy jó tanácsot, ha azt megszívleli, nem bánja meg. A világról se gondoljon arra, amit Mózes II. a 16 versében ír és Pál római levele IX. 17 alatt említ, hol „ezt mondja az irás Faraórol: E végre támasztottalak téged, hogy megmutassam te benned az én hatalmat, stb.“

Tudja tisztelt ügyész ur, a modern emberek, a kömüves mester urak ezt már ósdi dolognak, mesének nyilvánítják, csak úgy tréfálkozva beszélnek a bibliáról, sőt a leg-haladóbbak merő csalásnak minősítik. Minket szegény vakoknak tartanak, akik nem látják a secessió világ szépségeit, nevetik ósdi tévedéseinket és azt ígérk: hogy az új irányban általuk alkotott törvények majd éreztetni fogják velünk a haladás kényszerítő hatását, mely elől elzárkozni nem egyéb, mint gögös, daczos oktalanság. Hiszen az anyagi haszon elérését czélzó modern mozgalom nem másoknak kárt okozó ténykedés, hanem csupa jószívűség, mely a szükségbe juttatott gazdák felségélyezését czélozza, a kamat mellékes! A ki emberszerető, az segít akárhogy, a tengernyi boldogtalanság enyhítésére mindég kész.

Az emberszeretnek ez a tartolozni szabaddómives páholyának ténykedése nem a véletlen szeszélynek játéka, ezt kérem vegye figyelembe édes jó ügyész ur, hanem már általános czéltudatos munka, mely elkövet minden lehető, hogy a maga módja szerint a szegény népnek szívességet tehesen. Ez a világfejlődésnek modern iránya; ez ellen a világról se rakjon le akadályokat.

Ne akadályozza meg ezt a fejlődést, de mentse meg Szatmár városát a rossz hírtől. Ha már a buta emberek elkövelték a bajt és besétáltatták a bankigazgató urakat az ön portájáig, akkor azt ajánlom: rendezzen be nekik bármi áron tisztességes és kényelmes otthont, külön konyhával, külön edénnyel, külön szakácsesal, külön kóser hullal a javából, külön doktorral és miután annyian vannak, hogy vallási gyakorlataikat is rendszeresen megtarthatják, rendezzen be nekik külön viaszgyertyás imaházat és olvasgassa a talmudot, hogy valami mulasztás elő ne forduljon.

Még arra is kérem, a tárgyalásnál legyen előzékeny, a bíró urakat ne ingerelje, hogy a szegény ördögöknek költséget ne okozzon, fizesse azt is a buta nép, mely igen megérdemli, hogy ezt a terhet is ő viselje. Szóval kövessen el mindent, hogy azok az urak úgy megszeressék új otthonukat, hogy ki se kíváncsozzanak onnan. Halmozza el dícsérettel az ő nemes tettüket és mondja el nekik, hogy szép nevük meg lesz örökítve a történelemben is, azért beszélje le őket, hogy eszükbe ne jusson valami poesék magyar névvel magukat a feledékenység homályába süllyeszteni. Engem pedig fogadjanak el tiszteletbeli honosnak, ezért az őszintén kifacsart jó indulatomért.

Id. Egan Lajos.

Költözködés

miatt csak e hó végéig lehet olcsón vásárolni

Győry Károly üvegkereskedésében.

Barkóczy elmozdítása. Megtörtént tehát, amin a zsidószabaddómüvesség évek óta olyan kitartóan dolgozott, amittől a magyar katolikusok szivszorongva tartottak: báró Barkóczy Sándort elmozdították a középiskolai ügyosztály éléről. Néhány ezer páholylovag legyőzte a 12 milliót számláló magyar katolicizmust. Sőt mi több, legyőzte, sárbatiporta az igazságot. Mert Barkóczyval az igazság maga bukott el. Hogy Barkóczy nem üzött egyoldalú klerikális politikát, hogy hivatalos működésében mindenkor lelkiismeretesen, a tárgyilagossággal és méltányossággal szigorú betartásával járt el, azt hivatalos adatok bizonyítják. Elismerte azt róla az őt áthelyező kultuszminister is a parlament nyílt színe előtt. És mégis el kellett buknia, mert magánéletében hithű katolikus, sőt kongreganista mert lenni.

El kellett buknia annak dacára, hogy melléje állott a magyar katolikus főpapi kar és a hívők sok százezernyi tömege. A tiszta igazság s a katolikus magyarság együttes szava nem birt akkora sullyal Zichy János kultuszminister szemében, mint a liberális körök nyomása s a bársonyszék vonzó kellemei. Sok megaláztatás, sok arczulesapás érte már a magyar katolicizmust, de ehhez fogható még aligha. Erre a vérlázoló sértésre fel kell háborodnia még a rabszolgaleleknek is, el kell szakadnia az anyagi türelemnek is. Hiszen már létjogosultságunk forog veszélyben. Nyilvánvalóvá lett, hogy a katolikus vallás összeférhetetlen a közéleti szerepléssel. A katolikus hit megvallása súlyosabb bűn, mint a hazaárulás, sikkasztás vagy forradalmi összeesküvés. Már csak a sárga folt hiányzik a hátunkról. Ki mer ezután a mi védelmünkre vállalkozni? Melyik köztisztviselő meri ezután katolikus hitét megvallani?

Ez a gyalázatos inzultus nem maradhat megtorlás nélkül. Félélmetes orkánként kell felzúgnia a magyar katolicizmus tiltakozó fölháborodásának. A bűnös az a kultuszminister, aki nyíltan elismeri tisztviselőjének kifogástalan eljárását, világosan látja az alaptalan támadások pizkos forrását, ismeri a katolikus közvélemény sürgetően megnyilvánult követelését — és mégis jobbtudása ellenére elejt Barkóczyt. Elejt azért, mert nincs benne annyi önérték, hogy szilárd meggyőződéséért áldozatul hozza a miniszteri tárczát. Az ilyen „klerikális“ nagyságnál végzetesebb hatással nem lehet a katolikus érdekekre egy Sándor Pál kultuszminisztersége sem.

A két tábor.

(P. Bús conferentiái.)

III.

Két világot hordunk magunkban: az ész és sziv, az értelem és érzélem birodalmát.

Eddig csak az észről volt szó, de még fontosabb a sziv birodalma. A milyen a sziv, olyanok vagyunk. Ha irgalmas — irgalmas az ember, ha nagylelkű . . . , ha gonosz . . . A sziv a középpontja a világnak; ez diktál az észnek.

A sziv birodalmában is van souverain hatalom. A mint az ész birodalmában ez a hatalom az igazság: a szivében — az igazi jó, a valódi jószág.

Ezt a szent, souverain hatalmat kell megismerni.

Az bizonyos, hogy valamennyiünk szive a jó után, a boldogság után vágyik. Ez a sziv élete.

Hanem mihelyest a jó definitióját fölállítjuk, egyszerre megkülönböztünk. Eltérők a nézetek ama elveket és erényeket illetően, a melyek a szivet a jóhoz vezetik.

Kávét

legjobb és legolcsóbban beszerezhetőnk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utoza 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége 1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve

Báli ujdonságok érkeztek: hosszú száru, bőr- és selyemkeztűk, legyezők, selyem-harisnyák, manicur és más toliette, pipiere czikkekből

Ragályi Kálmánhoz Szatmár-Németi, Deák-tér.

Eddigelé évszázadokon át egy uton haladtunk e kérdésben. Ha volt is összeütközés, ez szög alatt történt. De most oly elvekkel találkozunk, a melyek homlokegyenest rohannak velünk szemben.

Eddig azt vallottuk, hogy itt nincs állandó otthonunk, itt nincs boldogság. Eddig itt a földön nem tudtunk mennyországot fölföldözni. Kerestünk más, egy jövő birodalmat. Azt mondtuk: bonyodalmas az az élet, kibontakozás csak a jövőben lesz. Szent vágyak kötötték egy más világhoz. — Sőt azt mondtuk, hogy a jövő boldogságának elfogadása nélkül ez a föld pokol volna; a remény nélkül, hogy lehetünk boldogok, elviselhetetlen volna az élet. Azt mondtuk, hogy a jövő élet szükséges a jelen kiegészítésére, mert ez csonka.

Ezzel szemben a XX. század kultur-emberei azt mondják: Ez mind ábránd! A földbe kell kapaszkodni; itt kell a mennyországot megélni. Így nem lesz szükség ábrándra. Mert a földi mennyország megvalósítható a tudományval.

Fényes Samu mondja ezt egy felolvasásában. Azt írja: a tudomány, a műveltség a mennyország kulcsa, a mely a földön megteremthető. Elő a tudományval s megnyílik a mennyország. A tudatlan tévovázás csak tengő életet teremt, az ilyen nem lehet boldog, ki van zárva az élet örömeiből. Az élet öröme csak a fölöslegről táplálkozik.

Tehát gschefte! Fölöslegről, rebachból akar örömet csinálni. Ez a mennyország!

A fölösleg nélkül nincs boldogság. S aztán elég különös nexussal folytatja: ma a hatalmasok kezében van a fölösleg. Ezért nem boldog a szegény. De a gazdag sem, mert palotájának falán keresztül hangzik az elégtelenség fogcsikorgatása.

A tudomány majd fölsszabadít a rabszolgaságból; segít fölsszerezésre. És nemcsak elméleti, de erkölcsi felszabadulás is lesz ez a szabadság. Kiemel abból az erkölcsi nihilizmusból, a melybe a vallásos társadalom sülyeszt, mikor aláztatosságra, lemondásra nevel. Az erkölcsi nihilizmus, mikor rabszolgakerényeket olt belénk, mint — a kötelességtudás. A vallás azt tanítja, hogy imádsággal, aláztatossággal, megnyugvással lehet csak a — nem az életre, de a — tengődesre szükségességet megszerezni. Ez erkölcsi nihilizmus nemcsak azért, mert minden ellenőrzés nélkül tanít a vallás ilyeneket, de azért is, mert a tudomány dolgában olyanok elhívésére tanít, a melyeket maga sem hisz. — Rosszhiszemű is, mert erkölcsi meghasonlást szül! Olyan jövőt tár elénk, a melyben a bűnökről számot kell adni s ezekért kínlódni. Bizony a gonoszra nézve csakugyan nagy nyugtalanság, meghasonlás a vallás; aggódva néz életére, a jövőre. — Aztán a vallás szerint az élet nem élet, csak szenvedés, próba, a halál után számíthatunk csak jutalomra. Tehát nem tanít meg élni. Sőt még meghalni sem tanít, mert épen az utolsó órákat keseríti meg legjobban.

Mig az egy elv, az atheizmus, nem megkeserít, lenyűgöz, de fölsszabadít. Azt mondja: önmagát kell szeretnie. A nagy Galilaeai azt tanította: szeresd felebarátodat, mert a gazdagság kizsákmányolja, elnyomja, megnyomorítja. A tudomány másképp segít ezen. Azt mondja: boldog a gazdag; a fölsszleg — ez a mennyország. Ezt tanítja a tudomány, nem a lelki szegénységet. A felebaráti szeretet mit segít? A világ egy nagy

lazaretum. A tudomány világában másképp lesz, nem lesz sebesült, nyomorult; oly embertypust állít elő, a melyet még nem láttak. — Szóval a tudomány pótolni fogja a vallást; sőt a mit a vallás nem nyújthatott, azt is megadja: fölsszabadít a bűntől, s nem lesz lelkiismeretfurdalás, aggódás, gyötrellem; a fölsszleget előteremtjük a tudomány segítségével és itt lesz az eldorádó.

Hogy így lesz a vallás nélküli tudomány világában, higgyék el, ha akarják.

Hazug porhintés ez.

Ezek nem az igazi jót állítják az emberi szív elé, hanem csalfa javakat; s ha rámelegyünk a lépre, keserű lesz a kiábrándulás.

Mi a valóság, a tény? Mit mondjunk ez elmélettel szemben?

Ha megkérjük a nemzeteket, mird azt mondják: Kell lenni jövő életnek! E földön nincs kibontakozás az élet bonyodalmaiból. — Az ós egyiptusok a holtak klasszikus birodalmában így vélekednek: Odaát 40 bíró várja a lelket, megnéri a szívet s ha megfelelt, elmegy a hősök, a boldogok világába; ha nem, elszórják a levegőbe s ott bolyong, tombol, míg meg nem tisztult. — Hellas népe szerint a boldogok napsütötte, bársonyos pázsitokon hárfahangok zengése mellett vigadnak; a gonoszok pedig tantalusi kinokat, sisyphusi gyötrelmeket szenvednek. — Az etruszkok paradicsomban tudják a jókat, a rosszak pedig kalapácsok alatt görnyednek. — A perzsák 40 napon át ott látják a lelket egy hidon, a mely vékony, mint a hajszál, s ha nem terheli bűn, átjut a boldogok házába. — A gall, syr, a római, minden nép, ime, belekombinalta a jövőt élete kérdésének megoldásába.

Ez babona? A módozatokban — aranyhegyek, napsütötte pázsit, nehéz kalapácsütések — nem találták el a valót, de a lényegben igen. Valamennyiben a természet s a józan ész szava rettenetesnek mondja az életet jövő nélkül. Ott van valamennyi szívében a magyarázat három szent cikkeklyvel, a mely él minden emberben.

Az első az a kiirthatatlan dogma, a mely megkülönbözteti a jót a rossztól. Ezt nem iskolában tanuljuk, de velünk születik. Abban a cardinális igazságban minden ember meggyezik, hogy a hála, irgalom, tisztaság, igazságosság jó; és mindenki előtt bűn a hamisság, gyilkosság, stb. Ez alapdogma, a mit ki nem irthat az emberekből senki.

A második kitéphetetlen törvényezik azt mondja, hogy a jót bizonyos körülmények közt tenni kell s a rosszat kerülni. Ezt a törvényt nem parlamentek hozták.

A harmadik közös dogma, hogy a jó cselekedet jutalomra, a gonosz büntetésre méltó. Ezt sem lehet megmásítani; ez is megvan minden ép észben és szívben.

Erkölesei világunknak ez a három dogma az alapköve; ezek nélkül nincs erkölcsi világ; szent alap, a mely hordja az egyének, családok, társadalomnak épületét.

E földi életben hiába keressük refrainjét e három törvénynek. Hányszor eltiporják az erényest; hányszor marad jutalom nélkül a jó! Az életben nem visszhangzik e három szent törvény. Ezért is fakad sok ajk ily kérdésekre: Igazságos az Isten? Van Isten?

Hát ha nincs jövő élet, ekkor igazságtalan, csalfa az élet és hamisak a mi szívünk legszentebb kíváncsai. — Mikor Kain s Abel történetében a gonosz agyonüti jó test-

vérét, ellenszeny kél szívünkben. S mikor azt olvassuk: Abel vére igazságszolgáltatásért kiált az égre — bizony azt mondjuk: ugy van! — De nincs-e átitatva e föld az ártatlanok vérével? Tengernyi vér kiált az égre. Ha nem lesz jövő, akkor nincs igazságszolgáltatás. Nem lehet megoldani az élet bonyodalmaikat, csak a jövőben.

Ez teszi türhetővé e siralom völgyét. Az a tudat, hogy lehetek boldog, talajt készít a leghősibb erényeknek. Ha nem volna reményünk, a mely odaköt horgonyával a jövő élethez, sokszor megvadulnánk, kétségbeesnének a szenvedésben. — Apákat láthatunk kinban, összezúzva feleségök, gyermekek mellett, értük dolgozva; fölállozzák mindenüket, ez életben nincs semmi örömük. Hát mi erősíti őket? Mondjuk csak nekik, hogy itt van a mennyország, — hány fog kitartani... — Fűtörészve, vigan dolgozik verejtékes homlokkal a munkás. Mondjuk csak neki: Ne remélj izzadságos munkádtól mást, mint béredet, ez a te mennyországod! — hát majd fölemeli öklét s azt mondja: No, majd csinállok akkor itt mennyországot!

Bizony a jövő élet nélkül megvadul az ember. A legszebb erények nyaktiló alá kerülnek. — Az a betegápoló apáca lemond övéiről, a földi élet örömeiről, talán hazájáról, elsorvad, fölállozza magát a kórházban — mondjuk csak neki: Te szerencsétlen, ez a földi élet a te mindened! Majd meglátjuk, lesz e irgalom és szeretet itt a földön. — Claver Szt. Péter a tengerparton várja a hajót. S mikor az megérkezik, a „műveltek” kihányják az elesigázott, beteg rabszolgákat. Szt. Péter leteríti kabátját, ráfekteti a nyomorultat s oly szeretettel gondolja, mintha atyja volna, testvére lenne. Am ha elhitetik Clav. Szt. Péterekkel, hogy nincs mennyország, hát nem is lesznek többé Clav. Szt. Péterek.

Nyaktiló alá kerül így minden erény: tisztaság, szeretet, kötelességtudás — és fölsszabadul minden gonoszság

A diadalmas faj Tartolczon. Hajmeresztő dolgokat, — hiába tagadja Kelemen Samu — valóságos rablőhistóriákat sütött reá a tartolczi Herskókra és Izsákokra a sajtó és a hivatalos vizsgálat. Beigazolást nyert, amit eddig a legmeggyőződésebb antiszemita is tulzásnak tartott volna: néhány kazár rövid idő alatt a zsebébe és koldusbotra juttatott egy egész népes falut. Hogy milyen uton-módon, milyen Schylock-i embertelenséggel vezette fosztogató hadjáratát ez a kazár csapat, azt bőven ismertették a lapok. Ezidőszent a szomorú tény az, hogy nincs a kerek földnek az a despotája, akinek annyira hatalmában volnánk az ő rabszolgái, mint ahogyan Herskóké a karmaik közt tartják a szerencsétlen tartolczi népet. Ez a nép a kazárnak szánt, gyümölcsfái annak teremnek, a pálinkát is annak jóvoltából issza. Sőt a kazárok hatalma még a tartolczi nép lelkére is kiterjed; a nyomorult nép se beszélni, se tanuskodni nem mer kizsákmányolói ellen. — Azt szokták mondani, hogy a zsidóság kiszípolozó munkája csak tudatlan, kulturátlan nép között ölthet ekkora arányokat. Elhisszük, mert valóban ugy van. Bizonyítékokért nem is kell külföldre mennünk. Láthatjuk a hazai nemzetiségeknél, hogy azokat kulturális fejlettségük sorrendjében lepte el a kazár sáskajárás: kezdte a

Pártoljuk a hazai ipart!

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alaku pyramisokat, obeliszket, kereszteteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei kereszteteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

ruténeken, folytatta a tótokon és oláhokon. Jelenleg a magyarság vetéseit pusztítja; az eddig meglehetősen immunis német nép a jövő falatja. A kultúra tényleg megakadályozza, nemcsak a Bakonyban, hanem Tartolczon is a betyárvilágot. Tévedne azonban, aki azt hinné, hogy a művelődés terjedésével megváltozik a zsidóság kizsákmányoló természetete. Nem, csak az eszközei, a stratégiája lesz más. Az Izsákok és Herskók helyébe lépnek a Kardosok, a szatóciszletből nagykereskedés, a pálinkás-butikból börze lesz, az irni nem tudó kazárok unokái fővárosi pénzbarók lesznek s a tudatlan oláh paraszt helyett grófokat meg bárókat, sőt országokat tesznek adófizető rabszolgákká. De vérszívó természetük megmarad mindig, minden körülmények között. Ez a természet nem válogat az eszközökben, ha azok célhoz segítik, lelkiismerete a vagyonszerzésben nem ismer korlátokat. Csak az irháját félti s azért óvatos. Minél intelligensebb környezettel van dolga, annál óvatosabb. A törvényt sohasem a törvényhozó szellemében tekinti, hanem abból a szempontból, hogyan lehetne azt megkerülni, büntető záradékai alól kibujni. Ezért volt és lesz mindig antiszemita és ezért nem kereszténytelen gyűlölködés az antiszemitaizmus, hanem a keresztény polgárság nagyon is indokolt önvédelme.

EGY IRÓ NAPLÓJA

Írja: Harsányi Kálmán.

XVI.

Abban a múltban, a mely még él félig-meddig, vagy másként kifejezve: abban a jelenben, mely a legujabb nemzedéknek már a háta mögött kezd elmaradózni, — az emberideálnak egyik leglényegesebb vonása az, hogy szakember legyen. Szakember, a ki a maga tilalomfákkal szűkre szabott körében az utolsó porszemig mindent ismer, mindent tud és a kinek a körén túl lévő ugyanígy körülhatárolt idegen körökbe illetlen dolog bekandikálnia. „Suszter, maradj a kaptafánál,“ — ez a jelszó. A szakember-emberideál az abszolút suszter eszményképe. Magát az abszolút susztert (a radioláriák kitünő szaktudósát, a csendélet-festőt, a hid-mérnököt, az élete végéig csupán csak Mátyás király korát kutató historikust, a „franciás iskola“ irodalomtörténetíróját, az anorganikus szénvegyületek kémikusát, a hazafias lírikust, a leíró költőt, a novellistát, az apa-szinészt, a fül-orvost, a nemi perverzítások tudósát, a krisztallográfust, a megye-monográfust, a szárnykürt-művészt, stb. stb.) csak becsülni lehet, hiszen nagyszerű munkás mind a maga körében s az emberiségnek föltétlenül szüksége van ily részlet-munkát végző szellemekre, *de hogy emberideállá tették, annak mégis valami nagy-nagy tévedésnek kellett lennie.* Mert a szakember sohasem lehet felsőbbrendű ember. Mindig csak egy hangszer mestere a zenekarban, a ki tökéletesen érti a dolgát a maga hangszerének húrjain vagy billentyűin, a maga kulcsában, a maga megszabott oktáváin belül; de az, a ki az egészet összefogja, a ki az egészbe egy lelket lehel, a ki az egésznek egészséges ritmusát megérti, átérzi és kifejezi: az a karmester, a felsőbbrendű ember, a ki egyetlen hangszere sem játszik talán oly hibátlan tökéletességgel, mint abszolút-suszter zenészei, de valamennyinek mélyebben lát a lelkébe, mert mindig *valamennyi többihez mérten* értékeli és szabja meg a szerepét: kitörését, ellágyulásait, vezető szolamát, szüneteit, domináns mivoltát és alárendeltségét, mindent mindig a maga helyén. A szakember mindig nagyszerű jelenség, mikor egyedül van a pódiumon; rögtön elenyészik azonban, mihelyt szaktársai tömegesen jelennek meg, a kik viszont mind-mind tehetetlenek

addig, míg meg nem jelenik közöttük a karmester, a ki *lényegében* mindazt tudja, a mit szakemberei *formailag* külön-külön tudnak, s általuk mindazt nagyszerű harmóniába olvasztva tudja kifejteni, a mit ők külön-külön csak vékonyka melódiákban fujdogálhatnak.

A szakember-emberideált a gyakorlatiasság szelleme teremtette meg és az a nagy-nagy tévedés, hogy az emberi szellemnek legdicsőbb erénye a gyakorlatiasság. Ha ez igaz volna, akkor az embernek soká kellene még küzdenie, míg utóléri a hangyák és méhek gyakorlati társadalmát. Vannak is, a kiket efféle szürke ábrándképek csalogatnak és a kiket én a szívem mélyéből sajnálok. Nem akarják észrevenni, hogy az ember — bármennyire állat legyen is, — mégis csak a legkülömb teremtmény ezen a földön, a melyet a *hasznosság* és *gyakorlatiasság* elvei sohasem vezethetnek kizárólagosan. Sőt éppen az bizonyítja minden földi teremtmények között a legfelsőbbrendű mivoltát, hogy efféle elvek sohasem elégíthetik ki huzamosabb időre. Csak a söprejét. A felsőbbrendűek szemében minden efféle elv másodrendű szempont, nem az ember, csupán az állat-ember fogalmához tartozó.

A gyakorlati szellem előtt egyszerre csak kivilágosodott volt, hogy roppant tömegekben fölhalmozott ismereteinknek többé nem lehet ura egyetlen ember, a polyhistor fogalmát el kell raktározni a mult poros polcaira és rá kell térnünk a szak-tudásra, mint egyedül lehető tudásra, kénytelenségből. Aristotelesnek, Gale-nusnak még könnyű dolguk volt, lehettek polyhistorok; Lionardo da Vinci, Goethe és Bayle is közel járhatott a szó szoros értelmében vett polyhistorághoz, de hogyan férközhetnék ma hozzá akár a legnagyobb lángész is, mikor a részlet-kutatások százada annyira megszaportította ismereteinket, hogy bekebelezésük még csodaszamba menő agyvelővel is képtelenség volna egy emberélet folyamán.

Ennek a matematikailag kétségbevonhatatlan, de lényegében annál fonákabb „igazság“-nak a belátása vezette az embereket odáig, hogy a szakembert tették meg emberideálnak, a mi viszont (mint mindenkor) azt jelenti, hogy megcsúfolták és üldözték azt, a ki nem vallotta eszményének ezt az emberideált. A mi parányi Marczáli Henrikünk is ennek a szellemnek a hatása alatt támadt meg Rankét, (még a nyolcvanas években) hirdetve és bizonygatva, hogy *egy ember nem írhat többé világtörténelmet.* Mert *ma már* ez a feladat felülmúlja egyetlen ember erejét. Így keletkeztek a *szerkesztett* monumentális munkák a tudomány minden ágában, még magában a filozófiában is. Egy művet tíz-húsz szakember írt meg, egymásnak ellentmondva, egyenlőtlen feldolgozásban, szoros egységbefoglalás nélkül, monografiai sorozat-képpen. Ha végigtekintünk annak a kornak egyéb-iránt hangyaszorgalomra valló monumentális munkái között, nem akadunk közöttük egyetlen egyre sem, mely *egyéni* tekintene ránk a könyvespolcunkról. Éppen az hiányzik belőlük, a mi a legigazabb, legértékesebb, leglebilincselőbb lenne bennük: az egyéni egység. Ezek a *szerkesztett* tudományos művek afféle öszvér-szarmazékai az egyetlen egyén lelkéből egységesen kivált műnek meg a személytelen, semleges lexikonnak, a nélkül, hogy átörökölték volna az előbbinek szabadon száguldozó kedvét, vagy az utóbbinak miben sem válogató objektivitását.

Bármennyire megbecsüljük is minden részletkutatást, a szakember *célját* sohasem láthatjuk másban, mint hogy fölhalmozott és feldolgozott anyagát átadja minden ő hasonlóval egyetemben annak, a ki ezeket a szak-

eredményeket egyetlen magasabb eredményként tudja magában összefoglalni. Ez a minden tudást magába fogadni képes összefoglaló elme az igazi emberideál egyik legfőbb kritériuma volt és lesz minden időben. A szakember-emberideál csak afféle kisiklás. A fennen hirdetett gyakorlatiasságtól el nem választható földhözragadt gondolkodás tehette csak lehetővé, hogy az emberek két merőben különböző fogalmat cseréljenek föl egymással: — az ismeretek halmazát és a tudást. Való igaz hogy minden emberi ismeret birtokába nem juthat többé ember, de a tudásnak nem föltétele, hogy minden emberi ismeret megelőzze. Hogy az embereknek — úgy általában — milyen alantas fogalmuk van a tudásról, talán semmi sem fejezi ki oly világosan, mint a mit az isteni mindentudásról szoktak mondogatni. Tudja, hogy hány szem homok van a sivatagban, hány szál haj van a fejünkön, hány csepp víz van az óceánban. . . . A magasabb értelemben vett tudás a lényeg után kutat. Mellékes, hogy mai tudásunkkal még vagy sehogys, vagy igen bizonytalanul fogjuk föl a dolgok lényegét, a valóság az, hogy a mindentudó emberideálnak a folyton folyó jelennek tudásbeli eredményeit kell magában egyesítenie. A ma emberideáljának ilyen értelemben tehát tudnia kell mindazt, a mit ma az emberek összevéve tudnak. Nem ismerethalmazait kell magába gyűjtenie, hanem a tudásukat. Nem kívánhatom még ettől a képzeletbeli emberideáltól sem, hogy tökéletes pomológus legyen, hogy a világ minden madarát azonnal fölismerje a tojásáról, hogy Bokhara történetében olyan járatos legyen mint Vámbéry Ármán, hogy az infuzóriák sok ezer fajtát mind megkülönböztesse, hogy a földkerekség minden valamirevaló pontjáról meg tudja mondani hányadik szélességi fok alatt fekszik, hogy családíkat vezessen le; sőt határozottan összeférhetetlennek tartom vele e szakismereteknek a lényegbeli tudáshoz egyáltalán nem tartozó felölését. A tudás csak a törvényt, törvényszerűséget, az egyetemes elvet vonja ki ez ismerethalmazokból. Következmenyt sohasem raktároz el emlékezetébe, csupán az alapelvet, ténybeli alapot s az ebből való következtetés módját és menetét. Elképzelhető tehát ma is és a legtávolibb jövőben is olyan többé-kevésbé meg is közelíthető emberideál, ki kora minden *tudását* egyesíti magában. Az emberideál mindig fikció; teljességgel soha el nem érhető, éppen azért nem, mert ideál. Tehát csak törekedhetünk felé. Meg is közelíthetjük. Nem kevésbé, mint a szakembert hangoztatók a maguk eszményképét, mely amellet hogy alacsonyabbrendű, — szintén elérhetetlen, mert birodalma a végtelenségig részletezhető. A polyhistor eszményképe minden bizonynyal magasabbrendű fogalom. Vegyük a szakhivatás egyik legnemesebbjét, az orvost. Bármennyire elmélyed is a tárgyában, nem értheti át teljes mivoltában, ha elzárkózik a többi természettudományok elől. Hasonlíthatatlanul tisztább világításban lát meg minden normális és kóros élettani elváltozást, ha járatos az egyetemes biológiában, a kémiában, a fizikában, a pszichológiában. Látását csak fokozza, ha a szociális oksági kapcsolatokon vagy az egész történelmen keresztül tömegpszichológiai tanulmányokat végez. És így tovább minden további hódítása a többi tudományból egy-egy láncszem, a melyeknek egy másba kapcsolódó sorozatával végre is — mint valami emberföltöttien erős emelődaruszerkezettel — roppant tömeg aranyat nyalábolhat föl az emberi tudás fillér-tallér-aranyhamispénz garmadáiból.

A szakember a tehetetlenek eszményképe

a polyhistor a mindent mérőké. Magasabb rendű, emberhez méltóbb elmét sejték egy falusi ezermesterben, mint bármely tudósban, a ki egész életét valamely tudomány egyetlen részletkérdésének szenteli. Becsületes és hasznos munkát végez, de ha fog is még kísérteni olykor, hiszem hogy sohasom lesz többé emberideállá.

* *

Az én emberideálom? A legnagyobb, a mit elgondolni tudok? Az, a ki a tudományok mindenikének alapelveivel és eddigi eredményeivel tisztában van, s ez eredményekhez hozzá is tud csatolni még valamit; a ki minden művészt meg tud látni és maga is művész; és a ki a szeretetnek legmagasabb fokáig, a tudatos struggle for life-ból való kikapcsolódásig jutott. Ez az a három pont, a mely szilárdan alátámasztja az én emberideálomat. Ugy nézek föl rá innen alulról, mint a leggyönyörűbb elérhetetlenre, de azért semmiért sem tudnék lemondani arról, hogy meg ne kísértsem életem végeig még vagy egy kothurnusnyival megközelíteni.

HIREK

Előfizetőinket tisztelettel kérjük előfizetéseik beküldésére, figyelmükbe ajánlván, hogy lapunk előfizetési ára ez évtől 2 K-val emelkedett és így az évi előfizetés 8 korona, a kedvezményes előfizetés 6 korona.

Ez okból tisztelettel kérjük azoktól, a kik előfizetésüket már beküldték, de még a régi árszabás szerint, a két koronányi fölemelt különbözetnek beküldését.

Lapunk egyes számai kaphatók a főtőzsdében és a Barth-féle kőszdében a Deák-téren.

P. Buttkay Antal.

Ez a név Prohászka püspöké után az ország legnagyobb katolikus szónokának neve.

Tüneményes varázs van hangjában. A harangok zenéjével szól. Lektő, sziveket fog, a mint mély zengésű hangja nagy hullámok méltóságával felénk száll, hogy aztán eszméinek árjával magával ragadjon, elsodorjon egész az önfelédlt lelkesedésig.

Ez évben Budapest egyetlen templomában beszédének varázsa alatt több gyűlt össze a Kath. Sajtólapra, mint a mi ötvármegyes egyházmegyénkben.

Elméket szántogat, sziveket mozgat ez a rőt csuhába öltözött ferences. Szavai tovább élnek a hallgatókban, gyökeret vernek a lelkekben és ezek igézete alól nem lehet felszabadulni. Eszméivel markáns vonású, klasszikus arczélét is bevési emlékünkből ez a határozottan nagystylú szónok. Tonzurás

feje, arisztokratikus metszésű vonásai, aszkéta fehérségű arca, a melyből mély tüzekkel villog elő égő szeme, felejtethetetlen benyomást tesznek.

A mit pedig mond, az szinte mind érték. Arany és drágakő.

— És most eljön hozzánk!

Az Egyházmegyei Oltáregyesület márczius 4-én rendezti első estjét. Ezen fog szerepelni ez a tüneményes szónoki genie.

Főpásztorunk elutazása Megyéspüspökünk január 29-én mintegy kétheti tartózkodásra Budapestre a Császárfürdőbe utazott.

Nyugalomba vonult plébános. *Hrabovszky* István szentszéki tanácsos, mérki plébános betegségére való tekintettel lemondott plébániájáról és nyugdíjaztatását kérte. Kérelmét az egyházmegyei hatóság teljesítette s f. évi február 1-től kezdődőleg nyugdíjazta. Az így megüresedett mérki plébánia ideiglenes vezetésével *Kuliffy* Mihály nagybányai segédlelkész bízott meg.

Uj legényegyesületi elnök. A felsőbányai kath. legényegyesület elnökévé a püspök Diczig Béla otáni segédlelkészt nevezte ki.

Püspöki ebédek. Az elmúlt héten két turnusban, jan. 21-én és 25-én a Szatmáron állomásozó honvédség és közös hadsereg tisztikarát látta vendégül a megyés püspök.

Népszövetségi gyűlés. A Szatmári Népszövetség febr. 11-én d. u. 1/24 órakor a Caecil-egyesület nagytermében négyülést tart, a mely a meghívó szerint a következő pontokból áll: 1. Megnyitó ének: Isten áldd meg... 2. Beszéd. Tartja: *Gönczy* Antal esperes, a helyb. uj szervezet igazgatója. 3. Karének. Előadja az ifjak énekkara. 4. Népszövetségi Riadó. Szavalja *Pongrácz* Károly legényegyes. tag. 5. Lelkesítő szózat. Tartja dr. *Wolkenberg* Alajos semin. aligazgató. 6. Záróének: Hol Szent Péter...

Az Egyházm. Oltáregyesület febr. havi szentségimádása vasárnap, febr. 4-én lesz a zárda-templomban. Reggel 6 órakor szentségkítétel; 8 órakor szentmisét mond *Hámon* Róbert irodaigazgató, p. kamarás, a mely alatt közös szentáldozás. D. u. 5 órakor szentbeszédet mond *Varjas* Endre oltáregyes. igazgató, utána litániát végez szentségbetétellel *Láng* Antal dr. theol. tanár.

A görög katolikusok táncmulatsága. A németi részi gkath. magyar egyház építési és javítási szükségleteinek fedezésére febr. 11-én este 8 órakor a Vigadó összes termeiben jótékonyezélu zártkörű táncmulatságot rendez. A rendezőség élén *Vajay* Károly dr. polgármester diszelnök, *Gönczy* Antal esperes és *Flontás* Döme főgondnok állanak. Belépő díj 1 K 20 fill., családjegy 3 K.

Az Izraelita Nőegyesület bálja. Az Izr. Nőegyesület vasárnap fényes sikerű bált rendezett a Pannóniában, a melyen nemcsak a helybeli, de a környék számottevő zsidósága is megjelent. Ezt kellene eltanulnunk a zsidóságtól. Sikereik titka az a tiszteletreméltó összetartás, a melyet a kereszténység táborában hiába keresünk. — A bált érdekes műsor előzte meg, a melynek fénypontja — Arányi Dezső, az Opera művésznének elmaradása miatt — Bendiner Nándor zongoraszáma volt, a ki a színházi zenekar kíséretével Grieg zongoraversenyét adta elő fenomenális sikerrel. Enekszámokkal egy kis lányka, Weisz Irénke és H. Balla Mariska szerepelt. A műsor két felolvasása azonban teljes érthetlenségbe vesztett a terem lehetetlen akusztikája és a nagy közönség társalgása miatt; pedig bizonyára ötletes volt Tanódi Endre dr. prológja, a melyet Kertész Ferencné olvasott föl és Váradí Ilona

debreczeni író felolvasása, a mely a feminizmusról szól. — A szép sikerű bál nagy összeget eredményezett a jótékonykodó Izr. Nőegyesületnek.

A Kölcsény-kör szabadiskolája előadásain *Gaul* Károly kedden befejezte a butortörténetből vett, nagy érdeklődéssel hallgatott és vetített képek bemutatásával élenkített, kiváló érdekességű előadásait, pénteken d. u. 1/2 6 órakor pedig *Varjas* Endre tartja meg harmadik előadását az orosz regényírókról.

Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a fölmentés következtében a husétel meg van engedve.

Az Egyhm. Oltáregyesület, hogy elkészíthesse ez évi munkaprogramját, kéri a püspöki körlevél értelmében a ft. lelkész urakat, hogy a templomaik számára szükséges egyházi ruhákat és szerelvényeket kérelmező folyomódásaikat még februárius elején küldjék be.

A Hungária-bank részvényeit tulajgyezték. Hiába igyekeztek már hónapok óta előre diszkreditálni a Hungária-bankot. Az eredmény a legszebb bizonyosága annak, hogy a közönség a riasztások dacára teljes bizalommal fordul az új pénzintézet felé. Öt millió korona alaptőkével akarják az új, keresztény bankot megalapítani, azonban ezt már idáig egy millió koronával tulajgyezték. Az új bank vezérigazgatója *Kugler* Albert lesz, a Szeged-Alföldi Takarékpénztár vezérigazgatója.

A zsidó-keresztény „vegyesházasságok.” A zsidók és keresztények hitünk szerint nem köthetnek egymással érvényes házasságot; de a zsidók maguk is kárhoztatják, ha keresztény zsidóval köt olyan szövetséget, melyet a polgári törvény házasságnak tekint. Erről így ír a „Magyar Zsidó” cz. lap: „*Szomorú statisztika.* A kormány minden évben a költségvetés tárgyalásánál jelentést tesz közzé az ország közállapotáról az előző évben. Az 1910. évről szóló jelentés most látott napvilágot. A többé-kevésbé érdekes számok és kommentárok között megkapta valami figyelmüket, a mi Izrael fiai egyrészenek nagyarányu, szomorú hanyatlásáról beszél. Nem kevesebb, mint 700 keresztény-zsidó házasság kötöttet 1910 ben. A jelentés e számot kevesli. Mi tisztelettel különvéleményt vagyunk bátrak emelni. Nem tudjuk javulásnak tekinteni az ilyen házasságok szaporodását s nem reméltük ezt az eredményt a polgári házasság behozatalától. Az ilyen házasságok, melyek minden vallásrölesli alap mellőzésével kötettek, sem önmagukban, sem pedig utódaikban nem lehetnek kívánatosak egy oly államra nézve, ahol a hitre még adnak valamit, a hol a hit képezi a nagy néptömegekre nézve az egyetlen magasabb lelki szívonalat. Az ily házasságok vesztességét képezik a zsidóságnak, de a kereszténységet még jobban gyengítik. Hitét szerető keresztény az ily gyarapodásnak nem örülhet és bizonyára fájdalommal látják ott is a vegyes házasságok gyarapodását!”

Magyar Nemzeti Zarándoklat Lourdesba. Ez év júliusában szenteli fel dr. Kohl Medárd püspök a lourdesi kálvária X. stációját, a mely a magyar katolikusok adományából épült fel. A rendező bizottság mindent elkövet, hogy a magyar nemzeti zarándoklat impozáns részvétellel jelenjék meg Lourdesban s ne maradjon mögötte a többi nemzeteknek. — *Gaibl* Sándor, cz. apát, pozsonyi kanonok (Pozsony Káptalan u. 3.) a zarándoklat lelki vezetője kéri, hogy az érdeklődők programokért és jelentkezési lapért hozzá forduljanak.

Harmadik osztály a gyorsvonaton. Hogy a gyorsvonatokon harmadik osztály lehessen, ehhez elsősorban új, az eddiginél erősebb mozdonyok és új, Pullmannrendszerű

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni, az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában osakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és osizmákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatánszokat teljesen kiküszöbölte, s akinek áruinak osinoság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kiviteli esizpök és osizmák is készülnek.

harmadik osztályu kocsik kellene. Az államvasutak legerősebb gépei eddig a Góliát mozdonyok voltak. Most elkészült az államvasutak gépgyárában két óriási Pacific mozdony. Míg a Góliát gépek legfeljebb nyolctíz Pullmann kocsiból álló garnitúrát bírtak el rendes gyorsvonati sebességgel, ezek a Pacific-mozdonyok elbírik a harmadosztályu kocsikkal megtöltött gyorsvonatokat is. A főbb vonalokon már valószínűleg május elsején lesz harmadosztály a gyorsvonatokon.

VIDÉK

Iskolai ünnepek. A piarista iskolák alapítójának, Kal. Szt. Józsefnek tiszteletére febr. 2-án szép programmu emlékünnepeket rendez a máramarosszigeti és nagykárolyi piarista főgymnasiumok ifjusága.

Vármegyei és bizottsági gyűlések. Szatmár vármegye február hó 8-án d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart. — Az állandó választmány február 7-én a közigazgatási bizottság pedig 9-én tartja ülését.

Királyi kitüntetés. Füzy Kálmán máramarosszigeti telekkönyvvezetőt a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

A Nagykárolyi Oltáregyesület február hó 2-án felolvasó estét rendez, a melyen városunkból Hermann László, Ferencz Ágost, Pfalez Emil, Szarukán Kálmán egy quartettel és dr. Wolkenberg Alajos előadással fog szerepelni.

Halálozások. Seyffried Jenő, gazd. akadémiai hallgató, 20 éves korában Ungvárt elhalt. — Medveczky Árpád hosszas betegeskedés után Máramarosszigeten elhunyt. — Özv. Lám Józsefné, szül. Somodik Borbála 88 éves korában elhunyt M.-szigeten. — Morágyi József joghallgató életének 21-ik évében Kolozsváron elhunyt; temetése Felsőbányán ment végbe. — Rikly Endréné sz. Dombrády Berta, Máramarosszigeten életének 43-ik évében elhunyt. — Báró Perényi János hirtelen, szívvelhűtés következtében Nagyszőlősen meghalt.

Vasuti engedély. Bay József nagybányai birtokos a Szilágycseh — alsószopori vonalra a kereskedelmi minisztertől előmunkálati engedélyt kapott.

A szerednyei plébánost megették a farkasok. Az „Ung-ban“ olvasuk ezt a jóízű hirt: Ami Siófoknak az első pofon, Fiumének a kikötőben megjelenő czápa, Turócszentmártonnak a szeptemberben megfagyott tót, az a fővárosi újságírásnak a szerednyei plébános, természetesen farkasok által jóízűen elfogyasztva. Már-már azt hittük, hogy simán kimegyünk a szezonból, amikor ime a mult héten egy megbízható tudósító jelenti, hogy Buzinkay főtisztelendő újból megették a farkasok. Közlér körül történt a tragikus eset és a távirati kérdezősködésünkre megtudtuk a fenevadak összes borzalmaságait, sőt azt is, hogy Buzinkay a megevés után — a körülményekhez képest elég jól érzé magát. . . Ime, a legközelebbi tél új vizszoadjuk egyházának és társadalmának.

Új főbányatanácsos. A pénzügyminiszter Martinyi István nagybányai cz. főbányatanácsost valóságos főbányatanácsossá nevezte ki.

Házasság. Dr. Niedermann Jenő ügyvéd és Balkányi Blanka, Beregszászon egybekeltek.

Harc a „pájesz“ körül. A talmud mondja valahol: „Hideg vas pedig ne érje a testedet.“ Ez a karddal, vagy más egyéb gyilkos szerszámmal szemben való okos óvatosság dogmatikus ápolása lett okozója annak, hogy az orthodox zsidók gyűrűs hajncsere, pájeszt hordanak. Az évszázadok vallási kegyeletté fejlesztették az orthodoxoknál a pájesz viseletét. Nem esoda tehát, hogy a máramarosi zsidók között valóságos forrongást idézett elő dr. Illés Andor máramarosszigeti kir. főügyész azon eljárása, hogy minden a fogházba került kazárt, fején tőből lenyiratja. Kezdetben rimánkodtak, majd zugulódta érte, feljelentést küldtek; a debre-

ceni kir. főügyész a vizsgálatot megtartván, semmi kifogásolni valót nem talált a máramarosszigeti ügyészség intézkedésében. Ugyanis az ügyészség a törvényt szigorúan megtartja. Miután a szabályzat szerint az ügyészségnek ügyelnie kell a tisztaságra és gyakran megesik, hogy a hosszú hajak nem egészen kifogástalanul tiszták, a szabályzatban előirt kötelességnél fogva a hosszú hajzatokat, tekintet nélkül arra, hogy ki milyen vallásu, lenyiratja. A zsidók azonban a dolgot tovább tűrni nem hajlandók és épen ezért a máramarosszigeti orthodox zsidók most küldöttségileg készülnek az igazságügyminiszteriumba, hogy az ügyészségnek szerintük jogtalan és sérelmes intézkedése ellen orvoslást keressenek.

Eljegyzés. Szilágyi János máv. hivatalnok eljegyezte Vasskó Margitot Ungváron. — dr. Jékely László földbirtokos eljegyezte dr. Bartóky József földmivelésügyi államtitkár leányát, Magdát.

Gaal József emlékezete. Márczius 12-én leplezik le Nagykárolyban Gaal József nagykárolyi születésű író és színműri arc-képét. A leplezés napján a városi színházban díszelőadás lesz. Gaal Peleskei notárius cz. bohózata kerül színre. A Peleskei notárius cz. szerepét Sentgyörgyi István a kolozsvári Nemzeti színház örökös tagja és a Ferencz József-rend lovagja fogja alakítani.

Meggyalázott magyar czimer. Máramarosszigetről írják, hogy ott az állami elemi iskolára elhelyezett magyar címert ismeretlen tettesek több napon át rendszeresen összepiszkolták, legutóbb pedig a négy méternyi magas falról a magyar címert észrevétlenül eltávolították. A esendőség megindította a nyomozást a merénlylő után.

Petróleum-telep. Gróf Sztáray Sándor mikói birtokán petróleum után kutatnak. Szakkörökben tudják, hogy a kutatások komoly eredménnyel végződtek; most Sztáray gróf saját kezelésében fogja megkísérteni a nyersolaj kitermelését.

Dr. Adám István ügyvédi irodáját Bercsényi-utca 12. sz. a. megnyitotta.

GÁL JENŐ mérnöki irodáját Bercsényi-utca 33. szám alá helyezte át. Telefon szám 189.

*Wallon Henrik Fia utódai
Duha Tivadar és Géza fűszer,
csemege, bor és lisztáru üzlete
Szatmár-Németi, Kazinczy-
utca 2. Alapított 1858. évben.*

Értesítés. Mély tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú évek gyakorlatára és tapasztalatára támaszkodva kiváló izléssel végez üzletem mindennemű szobafestő és mázoló munkát. Miért is a nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel: **Daróczy József**, szobafestő, Bercsényi-utca 37. szám

Előszetöinket, különösen a papságot és tanítóságot kérjük, hogy az esetleges magan-, iskolai- vagy községi hirdetésekkel alkalmadtán lapunkat sziveskedjenek felkeresni.

1. Miért gyógyulunk Máriavölgyön?

2. Mert Máriavölgyön a parádi, bikszádi, gleichenbergi, karlsbadi, seltersi, emsi, bártfai gyógyvizeknek valóságos hasonmása van.

3. Máriavölgyi vizek a legkellemesebb, legüditőbb italt szolgáltatják.

4. Máriavölgyi ásványvizet $\frac{7}{10}$ literig 6 fillérért tölt bérmentve érkező tiszta üvegekbe a Fürdőigazgatóság.

Menyasszonyi kelengye

200 K-tól

2000 K-ig

SPITZ BÉLA

női s uri divatáruházában

SZATMÁR-NÉMETI

Hám János-u. 1.

színház mellett.

Vidékre

mintákat küldök.

ISKOLA

Pályázati hirdetések egyszeri közlésének díja 5 K

A néptanítók segélyegyletének közgyűlése. A szatmáregyházmegyei néptanítók segélyegyletének közgyűlése a napokban lesz Szatmáron. Az elnökléssel a püspök Benkő József apátkanonokot bízta meg.

Alkoholelles nap az elemi iskolában. A vall. és közokt. miniszter a szatmárvármegyei tanfelügyelőség útján elrendelte, hogy az 1912. évtől kezdve minden állami, községi, társulati és magán elemi népiskolában minden évben a tanfelügyelő által meghatározandó külön nap szenteltesse kizárólag arra a célra, hogy az alkoholizmus káros hatásai az iskolák növendékeivel behatóan megismertessenek. A jelzett iskolák tanítóinak a tanév végén jelentést kell küldeniök ebbeli munkásságukról s az elért eredményről a tanfelügyelőséghez, hogy a tanfelügyelőség beszámolhasson a miniszternek.

A népiskolák rendtartása. A népiskolák rendtartási szabályai a latin és görög szertartásu magyar püspöki kar rendelete alapján ez év jan. 1-től visszamenőleg életbe léptek. A rendtartás szabályait az országos kath. tanügyi tanács dolgozta ki s érvényes az összes hitvallásos elemi iskolákban, óvodákban és gazdasági ismétlőkben.

A középiskolai hitoktató-óraadók fizetésrendezése. Régóta vajdó és elhanyagolt ügyet rendezett a napokban a vall. és közokt. miniszter, amidőn a f. iskolai év második felétől kezdően a v. és közoktatásügyi tárcza terhére díjazott hitoktatók jutalmóját egy órai tanításért, egy tanévre Bpsten 180 (egyszáznyolcvan) a vidéken 140 (egyszáznegyven) koronában állapította meg. Ahol egy középiskolában az egy valláshoz tartozó tanulók száma 30, vagy annál kevesebb, heti 4 óra fordítható tanításra, és egy óra exhortációra; 30-60 növendéknel 8 óra és 1 óra exhortáció; 60-nál több egyvállásu tanulónál osztályonként heti 2-2 óra és exhortációra két csoportban 1-1 óra. Igazán csak örülni lehet azon, hogy végre a vallásoktatást is tartják olyan fontosnak mint más tárgyat.

A gyermekek és a gyakori áldozás. Minden épületet alapjától kezdve kell felépíteni. A gyakori áldozás épülete is csak úgy kerül tető alá, hogyha az alpnál kezdjük, az iskolás gyermekeket gyóntatjuk és áldoztatjuk gyakran. Pedig de sok kívánni való van e téren. Még mindig vannak helyek, melyeken kétszer, legfeljebb háromszor járulnak a gyermekek évenként a szentséghez. Legálább havonként kellene a gyermekeket a szentségekhez járultatni.

A tanfelügyelet ujjászervezése. Ismeretes a közoktatásügyi minisztériumnak azon szándéka, hogy a tanfelügyeletet két részre osztja: adminisztratív és felügyeleti körre. Az adminisztratív ügyeket ezentul is jogászok fogják vezetni, de a pedagógiai felügyeletet feltétlenül tanítóra bizzák.

Tanítók alapítványa. A közoktatásügyi miniszter a népiskolai tanítók segélyezésére rendelt Báró Sina Simon-féle alapítványra pályázatot hirdetett. Megüresedett két, egyenkint 200 koronás hely, melyre igényt tarthatnak azon néptanítók, akik önhibájukon kívül szolgálatképtelenek, szegények és igazolják, hogy míg hivatalukat viselték, azt hiven s buzgón töltötték be s feddhetetlen életűek. Közlebbi felvilágosítást szívesen ad a kir. tanfelügyelő, aki a beérkezett kérvényeket hármass kijelölés mellett 1912. május végéig tartozik felterjeszteni.

Dr. Kerekes István
volt egyetemi tanársegéd, börgyógyász,
orvosi rendelését megkezdette Szatmáron,
Deáktér 2-ik szám alatti lakásán
(dr. Nagy Barna-féle ház.)

SZÍNHÁZ.

(mm. dr.) A mi színházunk igazán hű tükre közönsége igényeinek. Csak az operette kedvelt és népszerű előtte.

A mesterember-, kereskedő-, hivatalnok-typus fantáziájának követelményei ezek: kell neki legyőzhetetlen és minden akadályt a legnagyobb könnyűséggel megtörő szerelem; gróf, aki bárgyu vagy eladósodott; kell műveletlen milliomos; dőlczeg, szép ifju; egy rakás tánczosnó trikóban, vagy kivágott ruhában; kell dallamos zene, és kell mindenekelőtt egy olyan népszerű személy, aki ideálja minden hétköznapi leányt és asszonyt.

Ennyiből áll ki a színi repertoír. Nap nap mellett ez a már annyira elzüllött operettműfaj van soron, ez dominál. S minő a közönség izlése?! A „Leányvásár“-t ezt az ügyesen szerkesztett, de szellemtelenül és izléstelenül felcírozott, léha darabot szívesen veszi, örül ha többször adják és többször megnézheti. Pedig ebben a darabban a czirkusz-porondja jut eszünkbe a bohócokkal. Tele van pikantériával. Szóval szemtelen és léha darab a Leányvásár. S mégis nem győz az ember eléggé csodálkozni, minő gaudiummal fogadják, minő kedveltségnek örvend.

Bezegg a Felhő Klári, ez a szegény népszínmű, amelyik pedig tiz operettel felér, kénytelen a vasárnap délutáni publikum igényeit szolgálni és azt kielégíteni. Ez való a kimenőt kapott cselédségnek, népségnek és katonaságnak, s nem a műértő közönségnek, a finnyás izléstűeknek, gondolja a színiudirektor. De ebben téved, mert a népszínmű mindig megérdemli a vasárnap esti előadást és joggal számíthat is rá, csak direktor kell hozzá. Közönsége lesz.

Ez a színházi hét egészében véve igen gyenge volt. Talán a váratlanul ért három évi szerződéssel van összefüggésben? A princz, A Leányvásár, Luxemburg grófja elcsépelet darabok mellett változatosságot csak Földes Imre „Nincs tovább“ színműve adott, amelynek pénteken volt a premierje, szombaton pedig megismételték. A tárgya rokon Bernstein „Baccarat“ című darabjával. Ebben a színműben kitünő volt a Fehér Gyula, Szőke Sándor, Z. Hahnel Aranka, Radócz Feri és Heltai Hugó összhangzatos játéka.

A heti műsor:

Szerdán Asszonyi László vendégfelléptével Leányvásár.

Csütörtökön Asszonyi László bucsufelléptével Czigányszerelem.

Pénteken délután Toloncz, este Nincs tovább.

Szombaton először Tánczos huszárok. Vasárnap délután János vitéz, este Tánczos huszárok.

Dr. Jéger Andor med. univ.
Lakik: Attila-u. 5/F. Szatmáron megtelepedett. Rendel: d. e. 8-9, d. u. 3-5.

IRODALOM

Az Egyházm. Sajtólap könyve. Művészi, értékes adományhoz jutott a Sajtólap. Magyar Bálint, a fiatal költői nemzedék számottevő poétája, pár remekbe készült műfordítását kiadás céljából átengedte az Egyházmegyei Sajtólap számára. A műfordítások közt van De Vignynek s egyben az egész francia költészetnek egyik legnagyobb szabásu hatalmas remeke *Az olajfák hegye*. A művészi izléssel, finom papíron kiállított könyv a Pázmány-sajtót dícséri. A kevés példányban megjelent műfordítások ára 1 korona. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál. A kiválóan sikerült, nagy költői értékű, becses műfordításokat jelességei miatt, de a Sajtólap növelése céljából is a legmelegebben ajánljuk olvasóinknak.

TOLHEGYVEL

Szinikritikák.

(Egy helybeli lap mintájára.)

...
A közönség félangolosa tapsolta kezét. Különös föltűnést keltettek az elragadó művész aranyos — fogai, a melyek Ehrenstein Jakab helybeli jóhírvü fogműtermében készültek. A kiváló fogász 10 koronáért készít a művészéhez hasonló aranyfogakat.

A hatás egyenesen csimborasszói volt. A szenális művész tehetsége elragadó volt abban a fényben, a melyet az a gyufa lobbantott föl, a melyikkel cigarettára gyújtott. A gyufa Karpelesz Pinkász fényesen berendezett tüzletében kapható. Egy tuczat ára 16 f. Mindennap friss csemege-árak.

Nem tudjuk, mit magasztaljunk inkább: a nagy művész elegáns játékát, vagy elegáns kalapját, a mely egyedül csak a Silberstein nővérek masamód-boltjában szerezhető be. Az az izlés, az az előkelőség, a mely e kiváló divatszalonat jellemzi, lepipálja magát Párist.

Az a sikk, a mely kiváló művészönk bájos tulajdonsága, különösen egy grációzus mozdulatában tűnt fel, a melylyel ajkához emelte zsebkendőjét. Ezen a zsebkendőn mesebe illő a monogramm. Ilyet csak Schwarzenblüh Fanni tud himezni, darabját 50 fillérért. (Hétsastoll-u. 20.)

Hogarth ecsetjére méltó jelenet volt a mesteri rendezés egyik feledhetetlen csoportképe: a theázó társaság. A thea service közfel-tűnt. Beszerezhető Ábelesz Salamon főtéri por-czellánkereskedésében, a hol végeladás miatt potom áron kaphatók még poharak, lámpák és lámpabél is.

Mikor a sötét háttérre lerajzolódott az elragadó művész fehérscipkeruhás alakja, leirhatatlan volt a hatás. Ilyen csodás fehérséget egyedül csak Kohn Mózes fehérmű-tisztító-intézetében lehet elérni. Az európai hírű mosó-intézet tükörfényü vasalásra is be van rendezve. Szolid árak.

A Mogen-Dowed.

Mikor a csinyt tevő gyerek szurkol, éppen azzal árulja el magát, hogy minden kérdés nélkül elkezd mentegetőzni:

— Jé, micsoda ez? Nem én tettem!

Hát persze, egyszerre kistül a turpisság.

A Mogen-Dowed, a „zsidók nemzeti szimboluma“ — a hogy a „Szamos“ bevallja — megunta méltóságos helyzetét a zsinagógák tetején és leereszkedett szerkesztőnk házának falára.

Hogy szellemes czélzással tiszteletbeli zsidóvá avatást akart-e ez jelteni (a miből szerkesztőnk nem kér s a mire legrémesebb álmaiban sem gondol) — nem tudjuk.

De erre az ordító mázsolmányra elkezdett kiabálni a „Szamos“:

— Jé, micsoda ez?

No persze!...

Hanem mi lesz most? A „nemzeti“ címert gunyolódásra fölhasználni!? És épen az — oh mekkora tördőfés! — a kinek védelmére van bizva!

No ebből lesz még valami gezész!

Már csak abból is gyanítjuk, mert pár nap óta eltűnt a szent jel szerkesztőnk házáról; no bizonyosan egy jámbor zsidó szent fölhaborodásában — (A Mogen-Dowed egy gój házán! Áj! Wáj!) — vakarta le az ilyen szentségtelenül kifigurázott „nemzeti jelvényt“.

Hát bizony a Mogen-Dowednek stilszerűbb hely is kell, pl. — a „Szamos“ hasábjai.

Belső munkatársak:

HARASZTHY BÉLA dr., MERKER MÁRTON dr. és UHL KÁROLY dr.
Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

100—1912. végreh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel köz-hírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. törvényszéknek 1911. évi 13259. P. számú végzése következtében dr. Flegmann Jenő ügyvéd által képviselt Szabolcsi Hitelbank részvénytársaság javára 247 korona — fillér s jár. erejéig 1912. évi január hó 5-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült varrógépek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíró 1911. évi V. 2095/2. sz. végzése folytán 247 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 21-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 53 kor. 84 f-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szatmáron, Széchenyi-utca 13. szám alatt leendő megtartására **1912. évi február hó 8-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1912. évi január hó 23-ik napján.

Ádám Albert

kir. bírósági végrehajtó.

A főtisztelendő Papság figyelmét felhívom az uj

PSALTERIUMRA,

mely február elején fog megjelenni. Kisegítő füzet a Régi Breviáriumnak. Ára körülb. 1 K 20 f.

Ugyancsak folyó év márczius havában fog megjelenni az uj

BREVIARIUM

az uj Psalteriummal. Eredeti Pustet (regensburgi) kiadás, magyar propriummal. Vászonn kötésben 43 K 80 f, bőrkötésben 50 K 89 f, chagrin bőrkötésben 61 K 80 f.

Előjegyzéseket elfogad s nb. megbízásukat kéri, kiváló tisztelettel

Reizer János

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE
SZATMÁR-NÉMETI.

Walek és Rajz

angol és francia különleges-ségű czipészek, hol saját készítményű kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölönyi-féle ház.)

Fogászati műterem!

Értesitem az igen tisztelt közönséget, hogy fogászati műtermemet Budapestről Szatmárra, **Hám János-utca 12. szám** alá helyeztem át. (Lóvay Palota.)

Készítem a fogászat minden ágába tartozó munkákat u. m. **egyed-egy fogakat teljes fogsorokat, arany platina koronát amerikai hid-munkákat** jótállás mellett a legjutányosabb árban. Régi fogsorokat javítok és átalakítok.

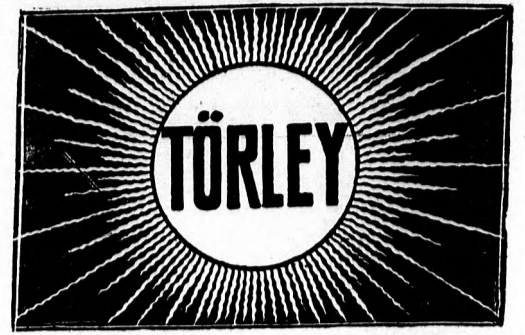
Tisztelettel
Dávid Ödön,
műfogász.

Makóczy Géza papi és polgári szabó
Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

MEGJELENT!

SZATMÁR VÁRMEGYE

Czimjegyzéke és Naptára.

KAPHATÓ

Reizer János

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE
SZATMÁR-NÉMETI.

Villanyos erőre berendezett hentesárny-gyár.		Árjegyzék		Telefon 85.	
		BÖLÖNYI LÁSZLÓ		Helybeli megrendelések hazaszállítva.	
		MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL			
		SZATMÁR, Széchenyi-utca 7. szám.			
Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendőek.					
5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.					
Friss husok.		K	f	K	f
1 ko. marhahus pecsenye	1 68	1 ko. debreczeni páros	2 20	1 ko. sonka csont nélkül	3 —
1 " " levesnek	1 80	1 " " lengyel kolbász	2 —	1 " " kifőve	6 —
1 " sertéshus	1 68	1 " " sonka kolbász	2 —	1 " " Császár hus bőrrel	2 80
1 " borjúhús	2 00	1 " " krakói	2 —	1 " " karaj bőr nélkül	2 40
1 " bányahús	—	1 " " krinolin	2 —	1 " " lapocka és oldal	2 —
1 " juh-hús	—	1 " " parizer	2 —	1 ko. páczolt nyelv	2 —
1 " friss hár olvasztani	1 76	1 " " máj. sajt.	2 —	1 drb. sertés nyelv	— 40
1 " " szalona	1 76	1 " " disznófej sajt	1 80	1 ko. tepertő	1 92
1 " " bőrnélkül	1 76	100 pár virsli tormás	10 —	Szalonák.	
1 " friss kolbász borsos	1 76	100 pár frankfurti	16 —	100 ko. fehér szalona	192 —
1 " fokh. citromos	2 —	100 drb. salvaládé	10 —	1 ko. paprikás stráf	2 40
1 " friss zsír	1 76	Füstölt árak.		1 " " kolozsvári szelet	2 40
Kolbász árak.		1 ko. szalámi	6 —	1 " " füstölt szalona	2 20
1 " füstölt magy. kolb.	2 20	1 ko. sonka páczolt	2 80		

Tisztelettel: **Bölönyi László.**

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete
Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni; biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.

*Iskolakönyvek,
Imakönyvek,
Folyóiratok,
Díszművek,
Üzleti könyvek,
Könyvtárak,
Albumok*

kötését és aranyozását, ugyszintén rajzok kasirozását, passepartouk, papir-reklámláblák aranyozását, pontos és tartós kivitelben, szolid árak mellett készít

Gárdos Ferencz

könyvkötészet

Szatmár-Németi, Deáktér 7.

Halmi-ház.

A f. évi szatmári kiállításon jó munkáért **BRONZÉREMMEL** kitüntetve.

MEGNYILT!!

a nagy farsangi vásár

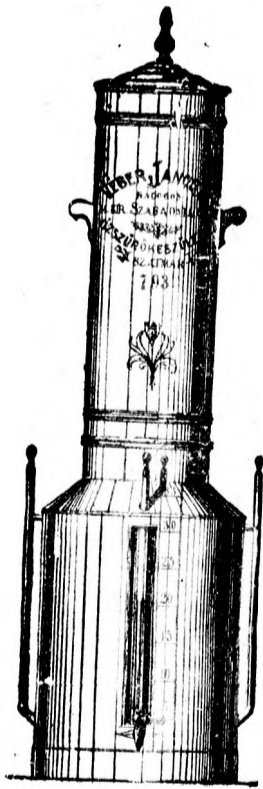
a Szatmári Bazárban

Játék, porcellán- és emaille-edények, emléktárgyak, háztartási cikkek és díszművek nagy raktára. Viszonteladónak nagy kedvezmény. Becses pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Blatniczky István

KAZINCZY-UTCZA 10.

Az egészség fenntartására legfontosabbak a tiszta bacillusmentes

IVOVIZ,

mit úgy érünk el, ha a Weber János-féle szab. és orvosilag kipróbált eredeti vízszűrőkészüléken szűrt vizet használunk. Országszerte el van terjedve, amit több elismerő levél bizonyít. Óvakodjunk a szűrésre be nem vált és rossz anyagból készült utánzatoktól.

Weber János bádogosmester

Szatmár, Árpád-utca 61. szám.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára.

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

Alapított 1863-ban

GYÁR ÉS RAKTÁR:

BUDAPEST, V., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.

ÖTSZÖR kitüntetve.

Cégtulajdonos: Kronberg József a Ferencz József-rend lovagja, Klotild főhercegné szony ö. cs. és kir. fensége és Magyarország hercegné-primás Ur Ő Eminentijának udvari szállítója.

Egyházi és egyleti zászlók, éroz- és faárak.

Arjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

A budapesti, váci, központi és egyházmegyei, valamint a nyitrai, pécsi, székesszéki, győri és gyulafehérvári oltáregyletek, továbbá a kassai egyházmegyei műszaki iroda és a cs. és kir. hadserég szerződött szállítója.

Telefon 167-34.

Ajánlja: miseruha és egyházi szerelvényekből dusan föl-szereit nagy raktárát, mely bővelkedik gót-, román- és reneszánsz-stilű rubákban, valamint pontifikáló szerekben, stb. stb.

Bertha Károly műkertész

Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű

:: élővirág díszmunkák ::

alkalmi-, menyasszonyi-, koszorú- és mellsokrok. — Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorúk, sírcokrok a legizlésebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.

Vidéki megrendelések különös gondnal elintéztetnek. Park- s kert-rendezések vállaltatnak.

Sürgöncyzim: Bertha kertész Szatmár. — Telefon-szám 27.

Legszebb kivitelben tisztít minden ruhaneműt, gallért, kézelőt

JOÓ SÁNDOR

gőz és villanyerőre berendezett

mü-ruhafestő

vegyészeti tisztító-intézete.

Szatmár, Várdomb-utca 16.

Flókküzetek Szatmáron:

Attila-utca 4., (Majercsik-féle ház.)

Kazinczy-utca 21., (dr. Wallon-féle ház.)

Szatmári Polgári Takarékpénztár Részv.-T.

Előnyös feltételek mellett folyósít törlesztéses jelzálogkölosönöket 50-65 évig. A „Hollandi” Életbiztosító Társaság Főügynöksége.

ALAPTÓKE 600.000 KORONA.

Előnyös kölcsönöket nyújt:

Váltólára, értékpapírokra és árúkra;
Folyósít jelzálogkölosönöket;
Elvállalja építkezések finanszírozását;

ELFOGAD **BETÉTEKET** \square 5% \square **KAMATOZTATÁS MELLETT.**

Üzlethelyiség: Hám János-u., Színház mellett.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műipar-intézet, oltár- és szószék-építészete Budapest, IV. ker., Váci-utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltárt, szószéket, keresztlókat, gyónószéket és templompadokat, sekrestyebereendezéseket, képkoréteket és az összes berendezési tárgyakat mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, kereszti képeket művészi kivitelben és jutányos árakon szállítunk. — Munkafőlvétel céljából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő megbizottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üvegablakokkal való ellátására. — Arjegyzéket, költségvetést és terveket készséggel küldünk.

Buhinszky Sándor

köszörüs-mester Szatmár-Németiben,
a rom. kath. püspöki elemi fiúiskola telkén.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy özv. Komán Jánosné évek óta jó hírnévnek örvendő

☞ köszörüs-műhelyét ☜

folyó évi augusztus 1-től átvettem és azt több nagy városban szerzett tudásommal a n. é. közönség meglegedésére óhajtom tovább vezetni.

Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések, érvágó, köpülőző gépek, valamint bádigos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönségnek továbbra is szíves pártfogását kérve, tisztelettel

Buhinszky Sándor
köszörüs.

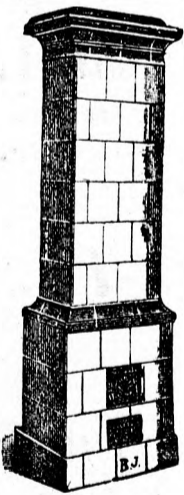
Blatniczky János

elsőrangú kályhás-üzlete.

Lakás: Zrinyi-utca 13. Raktár: Petőfi-utca 3.
(Komáromy-ház) (Népbank-épület)

A legrégebb kályhás-üzlet Szatmáron.
Fennáll 14 év óta.

Szolid árak.

Pontos kiszolgálás.

Készít a legkényesebb izlésnek is megfelelő mindenemű porcellán és cserép kályhákat, takaréktűzhelyeket kandallókat, fürdőkádakat és falburkolatot. ... Ugyanezekből állandóan nagy raktárt tart.

Csakis elsőrangú kályhás munkásokat alkalmaz és minden munkát a saját vezetése alatt végez úgy helyben, mint a vidéken.

Régi kályhák új szerkezetre való átalakítását jutányos árért vállalja.

ROZSNYAY és JÁSZAY

műszereszek

varrógép és kerékpár

RAKTÁRA,

mechanikai gépjavitó

MŰHELYE

SZATMÁR - NÉMETI,

Hám János-utca 12.

(Bejárat Rákóczi-utca felől.)

Varrógép, írógép, gramofon és fegyver javítást szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölünk. — Raktáron tartjuk a legjobb minőségű varrógépeket úgy házi, mint ipari célra. Minden rendszerű varrógépekhez tűk kaphatók.

BÁNK LŐRINC

első rangú női divatterme
Szatmár, Széchenyi - u. 14.
Uray-ház, I. emelet.

Van szerencsém felhívni a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönség figyelmét elsőrangú

női ruha divattermemre,

hol a legújabb francia és angol divat szerint készülnek mindenemű női felsőruhák, u. m. kosztümök, bluzok, aljak, köpenyek, pongyolák stb. személyes felügyelet mellett elegáns szabás szerint és gondos kivitelben.

Egyszersmind tudatom, hogy dus

Kész Női Ruharaktárt

rendeztem be kizárólag saját készítményű női felsőruhából, kosztüm- és köpenyekből, melyeket a legjutányosabb árért áru-ítom. Az áruk jóságáról és finom munkájáról mindenki meggyőződhetik anélkül, hogy vásárlás kötelező.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Bánk Lőrinc a berlini szabász akadémián képzett okl. szabász.

— Látad már Bánk Lőrinc kész női ruháktartát?
— Még nem.
— El ne mulasd megnézni a szebbnél-szebb női felsőruhát, melyek egytől-egyig a legújabb divat szerint készültek.

Hirdetések

jutányos árban
közöltetnek.

ALAPITTATOTT 1810.

Ausztria és Magyarország legrégebb egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla

OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállít kitünő minőségben bámúlatos olcsó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartókat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegény templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

60

Egyesületi arany-
érem 1911.

PARKET
kartellen kívül!

Egyesületi arany-
érem 1911.

Az Avas-Szatmári Gőzfűrészes és Falepároló

Részvénytársaság

Parket-Osztálya Szatmár-Németi.

Ajánlja legjobb minőségű egyesületi aranyéremmel kitüntetett

I. oszt. tölgy- és bükkparketáit.

Gyárt amerikai, angol és aszfalt szalagparketát, valamint

koczkaberakatu táblaparketát különféle színösszetételekben.

Gőzölt és gőzöletlen
bükkfaanyag.

Képviseltek
átadatnak.

Tölgyfaparketa
áru.